

Bruxelles, 15. rujna 2025.
(OR. en)

12811/25

Međuinstitucijski predmeti:

2025/0172 (COD)

2025/0176 (COD)

2025/0177 (COD)

SIMPL 101
ANTICI 112
INDEF 92
MAP 59
CSC 447
ENV 835
COMPET 868
ENT 161
MI 649
CHIMIE 78
CODEC 1258

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	29. kolovoza 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2025) 3800 final
Predmet:	OBAVIJEST KOMISIJE o primjeni okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje na obrambeni sektor

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2025) 3800 final.

Priloženo: C(2025) 3800 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.8.2025.
C(2025) 3800 final

OBAVIJEST KOMISIJE

**o primjeni okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo
poslovanje na obrambeni sektor**

OBAVIJEST KOMISIJE

o primjeni okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje na obrambeni sektor

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Ulaganje u obrambenu industriju – doprinos otpornosti i sigurnosti EU-a	3
2.1.	Doprinos obrambene industrije širim ciljevima EU-a i UN-a	3
2.2.	Obrambena industrija u kontekstu okvira EU-a za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje	4
3.	Ublažavanje rizika u suradnji s obrambenom industrijom	5
3.1.	Međunarodni ugovori i zakonodavstvo EU-a kojim se uređuju upotreba i izvoz.....	5
3.1.1.	Transferi (izvoz) vojne tehnologije i opreme izvan EU-a	6
3.1.2.	Transferi vojne tehnologije i opreme unutar EU-a	7
3.1.3.	Transfer robe s dvojnog namjenom izvan EU-a.....	7
3.2.	Ublažavanje rizika u različitim zakonodavnim predmetima okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje	8
3.2.1.	Uredba o objavama povezanim s održivosti.....	8
3.2.2.	Taksonomija EU-a	10
3.2.3.	MiFID II	11
3.2.4.	Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje	12
3.2.5.	Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti	13
3.2.6.	Uredba o referentnim vrijednostima.....	13
4.	Pragovi prihoda	14
5.	Procjena doprinosa obrambenog sektora socijalnoj održivosti.....	14

1. Uvod

- (1) Cilj je ove Obavijesti Komisije („Obavijest”) pružiti smjernice o primjenjivosti okvira EU-a za održivo financiranje na obrambenu industriju.
- (2) Održivo financiranje odnosi se na postupak uzimanja u obzir okolišnih, socijalnih i upravljačkih aspekata pri donošenju odluka o ulaganju u financijskom sektoru, čime se olakšava bolje uvažavanje rizika povezanih s održivošću i više ulaganja u održive gospodarske djelatnosti i projekte.
- (3) Svrha je Obavijesti pomoći tržišnim subjektima da osiguraju usklađenost sa zahtjevima okvira EU-a za održivo financiranje u vezi s obrambenom industrijom. Cilj je pomoći u sprečavanju svake neopravdane diskriminacije tog sektora u odlukama o ulaganjima te osigurati bolje razumijevanje i priznavanje potencijala sektora da doprinese socijalnoj održivosti, u skladu s ciljevima Strategije za europsku obrambenu industriju¹ i Zajedničke bijele knjige o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.²
- (4) U Obavijesti se pojašnjava da je okvir EU-a za održivo financiranje kompatibilan s ulaganjem u obrambeni sektor te da se objave o održivosti primjenjuju horizontalno u svim industrijama. Komisija podsjeća na to da se okvirom ne postavljaju nikakva ograničenja za financiranje bilo kojeg sektora, uključujući obrambeni sektor, te potiče da se ulaganja u obrambeni sektor, kao i u bilo kojem drugom sektoru, procjenjuju na pojedinačnoj osnovi.
- (5) Obavijest je namijenjena svim ulagačima i subjektima iz okvira EU-a za održivo financiranje, kao i javnim tijelima. Obavijest će biti posebno važna za:
 - sudionike na financijskom tržištu,
 - pružatelje okolišnih, socijalnih i upravljačkih rejtinga, odnosno pravne osobe koje izdaju okolišne, socijalne i upravljačke rejtinge ili ocjene na profesionalnoj osnovi³,
 - pružatelje okolišnih, socijalnih i upravljačkih oznaka (znakovi za okoliš, nacionalne oznake itd.),
 - burze / pružatelje indeksa, pružatelje referentnih vrijednosti, dobavljače podataka / certifikacijska tijela itd.
- (6) Obavijest obuhvaća tekstove koji čine okvir EU-a za održivo financiranje, a posebno:
 - Uredbu (EU) 2019/2088 o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga⁴,
 - Delegiranu uredbu (EU) 2017/565 i Delegiranu direktivu (EU) 2017/593 o dopuni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata (MIFID II)⁵,
 - Uredbu (EU) 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 („taksonomija EU-a”)⁶,

¹ [Strategija za europsku obrambenu industriju](#)

² [JOIN \(2025\) 120 final](#)

³ COM/2023/314 final – 2023/0177 (COD).

⁴ SL L 317, 9.12.2019., str. 1.; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32019R2088>

⁵ SL L 173, 12.6.2014., str. 349.; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32014L0065>

⁶ SL L 198, 22.6.2020., str. 13.; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

- Direktivu (EU) 2022/2464 o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (CSRD)⁷,
- Uredbu (EU) 2016/1011 o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (Uredba o referentnim vrijednostima)⁸,
- Direktivu (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 te Uredbe (EU) 2023/2859⁹.

2. Ulaganje u obrambenu industriju – doprinos otpornosti i sigurnosti EU-a

2.1. Doprinos obrambene industrije širim ciljevima EU-a i UN-a

- (7) Kad je riječ o održivosti, politički ciljevi Europske unije i Ujedinjenih naroda („UN”) potpuno se poklapaju. UN-ovi ciljevi održivog razvoja¹⁰ izravno se navode kao cilj Europskog zakona o klimi¹¹, pravnog temelja zelenog plana EU-a. Europskim zakonom o klimi kodificira se cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050., a u uvodnoj izjavi 4. navodi se da je taj „[f]iksna dugoročna ciljna ključna [...] za doprinos gospodarskoj i društvenoj preobrazbi, visokokvalitetnim radnim mjestima, održivom rastu i ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda”.
- (8) U tekstovima UN-a također se prepoznaje da su sloboda, blagostanje i pravda nemogući bez sigurnosti ili pod vojnom okupacijom stranog agresora. U članku 3. Opće deklaracije o ljudskim pravima¹² potvrđuje se da „svatko ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost”, a u članku 28. da „svatko ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojemu se prava i slobode utvrđene ovom Deklaracijom mogu potpuno ostvariti”. Člankom 51. Povelje UN-a utvrđuje se pravo na (kolektivnu) samoobranu: „Ništa u ovoj Povelji ne dira prirodno pravo individualne ili kolektivne samoobrane u slučaju oružanog napada na nekoga Člana Ujedinjenih naroda sve dok Vijeće sigurnosti ne poduzme mjere potrebne za održavanje Međunarodnog mira i sigurnosti.”¹³.
- (9) Neopravdan i ničim izazvan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine jasno je pokazao da Unija mora ojačati i dodatno razviti kapacitete za svoju obranu kako bi zaštitila ta univerzalna prava u Uniji i izvan nje. Prema procjenama prijetnje koje je provelo nekoliko obavještajnih službi EU-a, kapacitet Rusije za proizvodnju vojne opreme znatno se povećao i u sljedećih će tri do pet godina imati vojne kapacitete da stavi na kušnju jedinstvo zapadnih zemalja i djelotvornost članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

⁷ SL L 322, 16.12.2022., str. 15.; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>

⁸ SL L 171, 29.6.2016., str. 1.; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1011>

⁹ SL L 2024/1760, 5.7.2024.; <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

¹⁰ [17 CILJEVA | Održivi razvoj](#)

¹¹ Uredba (EU) 2021/1119, [SL L 243, 9.7.2021., str. 1.](#)

¹² [Deklaracija Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima](#)

¹³ Povelja Ujedinjenih naroda, glava VII. – Djelovanje u slučaju prijetnje miru, narušenja mira i čina agresije

- (10) Zato je potrebno usredotočiti se na obrambenu pripravnost i bez odlaganja raditi na ponovnoj uspostavi obrambene pripravnosti i odvrćanja do 2030. U tom kontekstu obrambenu pripravnost trebalo bi tumačiti kao sposobnost država članica da predvide i spriječe obrambene krize i da na njih odgovore. Za postizanje te pripravnosti nužno je jačanje sposobnosti i spremnosti obrambene industrije jer ta industrija osigurava da oružane snage država članica raspolažu opremom potrebnom za zaštitu građana Unije. Stoga je konkurentna i otporna obrambena industrija Unije od presudne važnosti za očuvanje mira i sigurnosti u Europi¹⁴. Time se doprinosi i postizanju ciljeva zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), koja je utvrđena u člancima 42. i 46. Ugovora o Europskoj uniji. Obrambena industrija stoga je potrebna za vojno odvrćanje potencijalnih agresora i za zaštitu građana Unije u slučaju najekstremnijih vojnih kriznih situacija, konkretno oružane agresije. U mjeri u kojoj pridonosi ostvarenju tog cilja, obrambena industrija EU-a može doprinijeti našem zajedničkom miru i sigurnosti, u skladu s UN-ovim ciljem održivog razvoja br. 16 – mir, pravda i snažne institucije¹⁵.

2.2. Obrambena industrija u kontekstu okvira EU-a za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje

- (11) Kako je navedeno u europskom zelenom planu, „[t]ranzicija prema klimatskoj neutralnosti zahtijeva promjene u cijelom spektru politika i zajednički rad svih gospodarskih i društvenih sektora”¹⁶. U tu svrhu okvir EU-a za održivo financiranje i Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje pomažu poduzećima i ulagačima da bolje integriraju održivost u svoje odluke, proizvode, usluge ili postupke.
- (12) U skladu s tim zajedničkim nastojanjima koji uključuju sve sektore Komisija podsjeća na to da, kao i sva druga poduzeća, poduzeća koja posluju u obrambenom sektoru podliježu općim očekivanjima da će postati održivija u okolišnom, socijalnom i upravljačkom smislu.
- (13) Komisija je već u nekoliko navrata pojasnila odnos između socijalne održivosti i obrambene industrije. Konkretno, u Prijedlogu uredbe o uspostavljanju Akta za podupiranje proizvodnje streljiva¹⁷ i Strategiji za europsku obrambenu industriju podsjeća se na to da „[o]brambena industrija Unije uvelike doprinosi otpornosti i sigurnosti Unije, a time i miru i socijalnoj održivosti”¹⁸. Obrambena industrija jača održivost s obzirom na doprinos koji daje otpornosti, sigurnosti i miru.
- (14) Komisija napominje da je okvir za održivo financiranje u potpunosti u skladu s nastojanjima EU-a da europskoj obrambenoj industriji olakša pristup dostatnim financijskim sredstvima i ulaganjima¹⁹. Njime se ne nameću nikakva ograničenja za financiranje obrambenog sektora. Pravila EU-a o objavljivanju informacija o održivosti

¹⁴ [Strategija za europsku obrambenu industriju](#)

¹⁵ [17 CILJEVA | Održivi razvoj](#)

¹⁶ [SL L 243, 9.7.2021., str. 1.](#), uvodna izjava 25.

¹⁷ COM(2023) 237 final. Europski parlament i Vijeće donijeli su Uredbu kao Uredbu (EU) 2023/1525. SL L 185, 24.7.2023., str. 7. Suzakonodavci su podržali isti tekst u uvodnoj izjavi 35.

¹⁸ [Strategija za europsku obrambenu industriju](#), str. 24.

¹⁹ Strategija za europsku obrambenu industriju: stranica 25. okvir 5.: Obrambena industrija i okvir EU-a za održivo financiranje

i preferencijama u pogledu održivosti primjenjuju se horizontalno na sve sektore, a ne samo na neke. U Zajedničkoj bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. navodi se i sljedeće: „Uredbom EU-a o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga ne sprečava se financiranje obrambenog sektora”²⁰. S obrambenom industrijom postupa se kao s bilo kojim drugim sektorom, a smatra se da samo „kontroveržno oružje” (vidjeti odjeljak 3.2.1.2.) podliježe dodatnim zahtjevima za objavljivanje. Stoga isključivanje obrambene industrije kao takve ne bi bilo u skladu s primjenjivim pravnim okvirom.

- (15) Kad je riječ o Direktivi o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, njome je, kao i svi drugi sektori, obuhvaćen obrambeni sektor, osim isključivanja iz obveza dužne pažnje aktivnosti poslovnih partnera na kraju proizvodnog lanca koje su povezane s proizvodima koji podliježu kontroli izvoza od strane države članice (što znači kontrola izvoza u skladu s Uredbom (EU) 2021/821 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu kontrole izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa robe s dvojnog namjenom ili kontrole izvoza oružja, streljiva ili vojnog materijala u okviru nacionalnih kontrola izvoza) nakon odobrenja izvoza proizvoda.

3. Ublažavanje rizika u suradnji s obrambenom industrijom

3.1. Međunarodni ugovori i zakonodavstvo EU-a kojim se uređuju upotreba i izvoz

- (16) Obrambena industrija vrlo je regulirana i podliježe zakonodavstvu o proizvodnji, upotrebi i transferu proizvoda i tehnologija koje razvija, uključujući oružje, unutar i izvan EU-a. Tim se propisima doprinosi ublažavanju potencijalnih štetnih učinaka povezanih s upotrebom proizvoda koje je razvila obrambena industrija, u skladu s općim ciljevima okvira EU-a za održivo financiranje i zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a.
- (17) U skladu s pravom na samoobranu priznatim člankom 51. Povelje UN-a²¹ i kako je navedeno u uvodnoj izjavi 12. Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme („Zajedničko stajalište”)²², države članice imaju pravo na transfer i izvoz sredstava za samoobranu. Komisija potiče subjekte da financiranje određenog poduzeća ili djelatnosti iz obrambenog sektora u odnosu na pitanja održivosti procjenjuju na pojedinačnoj osnovi. Odluke bi se trebale donositi na temelju usklađenosti s primjenjivim zakonima, ugovorima i postupcima ublažavanja rizika utvrđenima u ovom odjeljku.
- (18) Izvoz i transfer robe s vojnom namjenom i robe s dvojnog namjenom unutar EU-a podliježu strogim kontrolama koje provode države članice. Mjere provedbe država članica usmjerene na poštovanje zakonodavstva EU-a i međunarodnog zakonodavstva temelje se na tome da industrija poduzima mjere dužne pažnje. Na primjer, kao preduvjet za dobivanje izvoznih dozvola, poduzeća u obrambenom sektoru dužna su provoditi stroge mjere unutarnje kontrole i usklađenosti koje su uvela nacionalna tijela za kontrolu izvoza. Strogi nadzor agencija država članica koje provode mehanizam za kontrolu izvoza važan je dio sprečavanja potencijalnih štetnih učinaka proizvoda koje razvija obrambena industrija.

²⁰ [JOIN \(2025\) 120 final](#), str. 18.

²¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008E0944

²² [CL2008E0944EN0010010.0001_cp 1..1 \(europa.eu\)](#)

3.1.1. Transferi (izvoz) vojne tehnologije i opreme izvan EU-a

- (19) Kontrola izvoza pošiljaka oružja, njegovih komponenti, streljiva i vojne tehnologije uređena je ZVSP-om (pravni akti donose se na temelju članka 29. Ugovora o Europskoj uniji). U skladu s člankom 40. Ugovora o Europskoj uniji provedba zajedničke vanjske i sigurnosne politike ne utječe na podjelu ovlasti između EU-a i država članica²³. Države članice putem svojih nacionalnih sustava nadziru izvoz vojnih tehnologija i opreme (uključujući oružje) navedenih na popisu robe vojne namjene Europske unije²⁴, u skladu sa Zajedničkim stajalištem. U Zajedničkom stajalištu navode se kriteriji koje države članice trebaju uzeti u obzir pri izdavanju izvozne dozvole. To su, među ostalim, poštovanje ljudskih prava u zemlji primateljici i očuvanje regionalnog mira i sigurnosti. Zajedničko stajalište pravno je obavezujuće za države članice.
- (20) U Zajedničkom stajalištu podsjeća se na obveze iz Ugovora o trgovini oružjem, čije su stranke sve države članice EU-a i kojim se, među ostalim, utvrđuje da države stranke ne odobravaju nikakav transfer konvencionalnog oružja ili predmeta obuhvaćenih Ugovorom ako bi se transferom prekršile njihove obveze na temelju mjera koje je donijelo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda djelujući u skladu s poglavljem VII. Povelje Ujedinjenih naroda, posebno embarga na oružje; njihove relevantne međunarodne obveze na temelju međunarodnih sporazuma kojih su stranka, posebno one koje se odnose na transfer ili nezakonito trgovanje konvencionalnim oružjem; ili ako u trenutku odobrenja imaju saznanja da će se oružje ili predmeti upotrebljavati za počinjenje genocida, zločina protiv čovječnosti, teških kršenja Ženevskih konvencija iz 1949., napada na civilne objekte ili civile koji su zaštićeni kao takvi ili drugih ratnih zločina kako su definirani međunarodnim sporazumima kojih je stranka²⁵.
- (21) U Zajedničkom stajalištu utvrđuju se i obveze uskraćivanja transfera u slučaju da odobrenje nije u skladu s međunarodnim obvezama i obvezama država članica, kao što je Ugovor o neširenju nuklearnog oružja (1968.), čije su stranke sve države članice EU-a, u kojem se utvrđuje obveza svake stranke da neće izravno ili neizravno prenositi nuklearno oružje ili eksplozivne naprave i u kojem se pojašnjava ta obveza kao osnova za uskraćivanje relevantnih izvoznih dozvola²⁶, i drugi ugovori. U Priručniku za provedbu Zajedničkog stajališta²⁷ naveden je sveobuhvatan, ali neiscrpan popis ugovora koje treba uzeti u obzir prije odobravanja izvozne dozvole²⁸.
- (22) Priručnik za provedbu uključuje niz mehanizama koje države članice mogu uspostaviti za rješavanje problema ponovnog izvoza i zabrinutosti u vezi krajnjih korisnika, kao što su minimalne informacije koje treba sadržavati potvrda o krajnjem korisniku. One uključuju, među ostalim, „klauzulu o krajnjoj uporabi i/ili klauzulu o zabrani ponovnog izvoza, prema potrebi” i mogućnost da države članice uključe „klauzulu kojom se

²³ SL C 115, 9.5.2008., str. 194.

²⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202501499

²⁵ https://thearmstradetreaty.org/hyper-images/file/ATT_English/ATT_English.pdf?templateId=137253

²⁶ Članak 2. točka 1.b

²⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6881-2025-INIT/hr/pdf>

²⁸ To uključuje ugovore i međunarodne instrumente (režime) kojima se uređuje upotreba i/ili stvaranje zaliha i/ili izvoz i transfer ili vojna oprema i tehnologija, kao što su, među ostalim: Australska skupina, MTCR, Zanggerov odbor, Skupina nuklearnih dobavljača, Wassenaarski aranžman, Haški pravilnik postupanja protiv širenja balističkih projektila (HCoC) (Prilog III. (poglavlje 2. odjeljak 6.).

zabranjuje ponovni izvoz robe navedene u potvrdi o krajnjem korisniku”. Metodologija uključena u Priručnik za provedbu, kao i međunarodni sporazumi na koje se u njemu upućuje²⁹, služe kao standardi prema kojima tijela država članica procjenjuju ponašanje poduzeća u tom sektoru.

- (23) Priručnik za provedbu sadržava i neobvezne mehanizme za promicanje konvergencije i lakše donošenje odluka o izvozu zajednički financirane i proizvedene vojne opreme ili tehnologije. Opće vodeće načelo trebalo bi biti da će, osim ako odluče drukčije, suradnja država članica EU-a na zajedničkom razvoju vojne opreme ili tehnologije olakšati, na temelju procjena rizika u skladu s kriterijima Zajedničkog stajališta i uzajamnog povjerenja, izvoz te opreme ili tehnologije izvan EU-a, pod uvjetom da se izvozom ne ugrožavaju njihovi izravni ili nacionalni sigurnosni interesi i njihove međunarodne obveze (u pogledu trgovine vojnom opremom ili tehnologijom). Kako bi se promicala konvergencija i olakšalo donošenje odluka o izvozu zajednički financirane i proizvedene vojne opreme ili tehnologije, države članice sudionice potiču se da se međusobno savjetuju o svojoj procjeni rizika potencijalnih izvoznih odredišta i krajnjih korisnika kako bi se osigurala uspješna provedba zajedničkog projekta. Pristajući na to zajedničko načelo planiraju uspostaviti okvir za provedbu savjetovanja, ako je to potrebno.
- (24) Radna podskupina Vijeća EU-a za izvoz konvencionalnog oružja (COARM) doprinosi provedbi Zajedničkog stajališta EU-a, među ostalim olakšavanjem razmjene informacija među državama članicama o odbijanjima i osjetljivim odredištima. EU pomaže u osiguravanju transparentnosti izvoza oružja razmjenom podataka o izvozu oružja na godišnjoj razini u bazi podataka kojom upravlja Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD)³⁰.

3.1.2. Transferi vojne tehnologije i opreme unutar EU-a

- (25) Transferi unutar EU-a uređeni su i Direktivom 2009/43/EZ³¹ o transferima obrambenih proizvoda unutar Unije, kojom se utvrđuje nekoliko kriterija koje tijela država članica trebaju razmotriti prije odobravanja transfera obrambene opreme ili tehnologije. To uključuje, na primjer, postupke za izbjegavanje mogućeg preusmjeravanja obrambenih proizvoda. Njome se utvrđuje i zahtjev da tijela država članica nadležna za izvoz jednom svake tri godine prate usklađenost zemlje primateljice s izvoznim ograničenjima utvrđenima u dozvoli za transfer³².

3.1.3. Transfer robe s dvojnomo namjenom izvan EU-a

- (26) Komisija podsjeća na to da kontrola izvoza robe s dvojnomo namjenom podliježe zakonodavstvu EU-a i različito upravljaju od izvoza vojne robe. Uredbom (EU) 2021/821 uspostavljen je režim Unije za kontrolu izvoza, brokeringa, tehničke pomoći, provoza i prijenosa robe s dvojnomo namjenom³³.

²⁹ Kao što su kontrole krajnje upotrebe / krajnjih korisnika za izvoz iz Wassenaarskog aranžmana

³⁰ [Baza podataka kojom upravlja ESVD](#)

³¹ [CL2009L0043EN0020010.0001.3bi_cp 1..1](#), točka 7.1.

³² Poglavlje III., članak 9.

³³ [Ured za publikacije \(europa.eu\)](#).

- (27) Komisija je 2019. izdala preporuke³⁴ o programima unutarnjeg usklađivanja za kontrole trgovine robom s dvojnog namjenom u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 428/2009 za poduzeća koja se bave izvozom, prijenosom, brokeringom i prevozom robe s dvojnog namjenom³⁵. Poduzeća koja traže određene dozvole trebala bi imati interne mehanizme usklađivanja koji obuhvaćaju sljedeće aspekte, koji bi mogli poslužiti i kao predložak za financijske subjekte koji žele procijeniti dužnu pažnju relevantnih poduzeća: predanost visokog rukovodstva postizanju usklađenosti; organizacijska struktura, nadležnosti i sredstva; osposobljavanje i informiranje; proces i postupci pregleda transakcija; pregled uspješnosti, revizije, izvješćivanje i korektivne radnje; knjigovodstvo i dokumentacija; fizička sigurnost i sigurnost informacija.

3.2. Ublažavanje rizika u različitim zakonodavnim predmetima okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje

3.2.1. Uredba o objavama povezanim s održivosti

- (28) Uredba o objavama povezanim s održivosti okvir je za transparentnost kojim se utvrđuje kako sudionici na financijskim tržištima u EU-u moraju objavljivati informacije o održivosti³⁶. Uredba o objavama povezanim s održivosti osmišljena je kako bi se ulagateljima omogućilo da pravilno procijene kako su rizici za održivost uključeni u postupak odlučivanja o ulaganjima³⁷ i da bolje razumiju potencijalni štetni učinak financijskih proizvoda na održivost. Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/1288 Uredba o objavama povezanim s održivosti dopunjena je regulatornim tehničkim standardima. Na primjer, njome se od financijskih posrednika zahtijeva da objasne kako financijski proizvod s ciljem održivosti (tj. objava u skladu s člankom 9. Uredbe o objavama povezanim s održivosti) ne nanosi bitnu štetu ciljevima održivog ulaganja. U tim slučajevima sudionici na financijskim tržištima moraju opisati kako uzimaju u obzir štetne učinke u tablici 1. Priloga I. i sve relevantne pokazatelje u tablicama 2. i 3. tog priloga.
- (29) Kad je riječ o sudionicima na financijskim tržištima koji ulažu u obrambenu industriju, pokazatelji glavnih štetnih učinaka iz tablice 1. Priloga I. za koje bi moglo biti potrebno dodatno objašnjenje bili bi PAI 10 „Povrede načela Globalnog sporazuma UN-a (UNGC) i Smjernica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) za multinacionalna poduzeća”,³⁸ PAI 11 „Nedostatak postupaka i mehanizama za praćenje usklađenosti s načelima Globalnog sporazuma UN-a i Smjericama OECD-a za multinacionalna poduzeća” i 14. pokazatelj „Izloženost prema kontroverznom oružju”.

³⁴ Preporuka Komisije (EU) 2019/1318 od 30. srpnja 2019. o programima unutarnjeg usklađivanja za kontrole trgovine robom s dvojnog namjenom u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 428/2009.

³⁵ [SL L 134, 29.5.2009., str. 1.](#)

³⁶ U [Zajedničkoj bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.](#) od 19. ožujka navodi se da će „Komisija [...] u kontekstu njezina preispitivanja pružiti potrebna pojašnjenja o odnosu između obrane i ciljeva ulaganja iz okvira za održivost”.

³⁷ [Objave informacija o održivosti u sektoru financijskih usluga – Europska komisija](#)

³⁸ [SL L 196, 25.7.2022.](#), str. 1., vidjeti str. 43.

3.2.1.1. 10. i 11. pokazatelj PAI-ja – Procjena potencijalnih štetnih učinaka ulaganja obrambene industrije

- (30) U Uredbi (EU) 2022/1288 nije detaljno utvrđeno kako sudionici na financijskim tržištima mogu procijeniti je li ulaganje u gospodarsku djelatnost kojom se doprinosi okolišnom ili socijalnom cilju u skladu s 10. i 11. pokazateljem PAI-ja u tablici 1. Priloga I.
- (31) Globalni sporazum UN-a dobrovoljni je okvir za usklađivanje korporativnog poslovanja i strategija s deset općeprihvaćenih načela korporativne odgovornosti, uključujući načela o ljudskim pravima. U skladu s prvim načelom poduzeća bi trebala „podržavati i poštivati zaštitu međunarodno proklamiranih ljudskih prava”, a u skladu s drugim načelom trebala bi „osigurati da nisu suučesnic[i] u kršenju ljudskih prava”. Ključni je element Globalnog sporazuma Izvješće o napretku (COP), godišnja objava koju poduzeća sudionici moraju dostaviti. U Izvješću o napretku navodi se rad na provedbi deset načela, čime se povećava transparentnost i odgovornost među dionicima.
- (32) U Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća poglavlje IV. posvećeno je ljudskim pravima i u njemu je utvrđeno šest načela. Trećim se načelom od poduzeća traži da „nastoj[e] pronaći načine za sprječavanje ili ublažavanje štetnih učinaka na ljudska prava koji su kroz poslovne odnose izravno povezani s njihovim poslovanjem, proizvodima ili uslugama, čak i u slučajevima kada sama poduzeća nisu doprinijela tim učincima”. Trećim se načelom traži da „provod[e] dubinsku analizu u području ljudskih prava ovisno o svojoj veličini, prirodi i kontekstu poslovanja te ozbiljnosti rizika od štetnih učinaka na ljudska prava³⁹”.
- (33) Komisija potiče subjekte da uzmu u obzir uspostavljene zahtjeve i mjere u pogledu dužne pažnje kako bi se uskladili sa zakonodavstvom o kontroli izvoza navedenim u odjeljku 2.1. kao doprinos ispunjavanju ciljeva načela 1. i 2. Globalnog sporazuma UN-a, načela 3. i 6. poglavlja IV. Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća, a time i PAI-ja 10 i 11 iz Uredbe (EU) 2022/1288.

3.2.1.2. PAI 14 – Kontroverzno oružje

- (34) 14. pokazatelj PAI-ja⁴⁰ – „udio ulaganja u društva u koja se ulaže uključena u proizvodnju ili prodaju kontroverznog oružja” obuhvaća samo objavljivanje izloženosti četirima kategorijama kontroverznog oružja: protupješačkim minama, kazetnom streljivu, kemijskom i biološkom oružju. To je oružje koje je zabranila većina država članica ili je zabranjeno međunarodnim pravom koje izravno obvezuje EU i za koje se smatra da ima glavni štetni učinak.
- (35) Definicija kontroverznog oružja navedena u Uredbi o objavama povezanim s održivosti ne obuhvaća nuklearno oružje. Samo su tri države članice – Austrija, Irska i Malta – dosad potpisale Ugovor o zabrani nuklearnog oružja. Riječ je o zasebnom ugovoru uz Ugovor o neširenju nuklearnog oružja (TNP) iz 1968. Sve države članice stranke su TNP-a. TNP-om se utvrđuje obveza svake stranke da neće izravno ili neizravno prenositi nuklearno oružje ili eksplozivne naprave bilo kojem primatelju. TNP-om se ne dovode u

³⁹ Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju.

⁴⁰ Tablica 1. iz Priloga 1. Delegiranoj uredbi Komisije 2022/1288

pitanje nuklearni programi država stranaka koje su posjedovale nuklearno oružje u trenutku potpisivanja 1968.

(36) Ova obveza objavljivanja odnosi se na sljedeće međunarodne konvencije:

- razvoj i proizvodnja biološkog oružja zabranjeni su Konvencijom o zabrani usavršavanja, proizvodnje i uskladištenja bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja i o njihovu uništenju, donesenom u Londonu 10. travnja 1972., koju su potpisale i ratificirale sve države članice EU-a⁴¹,
- razvoj i proizvodnja kemijskog oružja zabranjeni su Konvencijom o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju, donesenom u Parizu 13. siječnja 1993.⁴², koju su potpisale i ratificirale sve države članice EU-a,
- proizvodnja protupješačkih mina zabranjena je Konvencijom o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovu uništenju, donesenom 18. rujna 1997., koju je potpisala i ratificirala velika većina država članica⁴³,
- proizvodnja kazetnog streljiva zabranjena je Konvencijom o kazetnom streljivu od 30. svibnja 2008.⁴⁴, koju su potpisale i ratificirale Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Njemačka, Irska, Španjolska, Francuska, Hrvatska, Italija, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Austrija, Portugal, Slovenija, Slovačka i Švedska.

3.2.2. Taksonomija EU-a

- (37) Taksonomija EU-a je instrument za postizanje transparentnosti privatnog financiranja kojim se uspostavlja klasifikacija okolišno održivih djelatnosti radi promicanja okolišno održivih ulaganja.
- (38) U skladu s člankom 3. Uredbe o taksonomiji EU-a, gospodarske djelatnosti mogu se smatrati „okolišno održivima”: ako „znatno pridonose” jednom od šest okolišnih ciljeva i „ne nanose bitnu štetu” bilo kojem drugom okolišnom cilju, ako se provode u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama utvrđenima u članku 18. Uredbe o taksonomiji i ako su usklađene s kriterijima tehničke provjere.
- (39) Minimalnim zaštitnim mjerama iz članka 18. Uredbe o taksonomiji EU-a nastoji se osigurati da subjekti koji obavljaju gospodarske djelatnosti koje se smatraju „usklađenima s taksonomijom” ispunjavaju određene minimalne socijalne i upravljačke standarde. U skladu s člankom 18. stavkom 1. poduzeća čije se gospodarske djelatnosti smatraju usklađenima s taksonomijom moraju provesti postupke dužne pažnje i sanacije kako bi osigurala usklađenost sa standardima za odgovorno poslovanje iz Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća i Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima.

⁴¹ [Ugovori međunarodnog humanitarnog prava – Konvencija o zabrani biološkog oružja, 1972.](#)

⁴² [Ugovori međunarodnog humanitarnog prava – Konvencija o zabrani kemijskog oružja, 1993. \(icrc.org\)](#)

⁴³ [Ugovori međunarodnog humanitarnog prava – Konvencija o zabrani protupješačkih mina, 1997. \(icrc.org\)](#)
Komisija napominje da su Finska, Poljska, Estonija, Latvija i Litva nedavno najavile svoje planove za povlačenje iz tog ugovora.

⁴⁴ [Ugovori međunarodnog humanitarnog prava – Konvencija o kazetnom streljivu, 2008. \(icrc.org\)](#)

- (40) Komisija potiče subjekte da uzmu u obzir uspostavljene zahtjeve i mjere u pogledu dužne pažnje kako bi se uskladili s nacionalnim zakonodavstvom o kontroli izvoza navedenim u odjeljku 3.1. kao doprinos ispunjavanju načela 13. Globalnog sporazuma UN-a, načela 3. i 6. poglavlja IV. Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća, a time i minimalnih zaštitnih mjera iz članka 18. stavka 1. Uredbe o taksonomiji EU-a.
- (41) U članku 18. stavku 2. Uredbe o taksonomiji EU-a izravno se upućuje na glavne pokazatelje štetnih učinaka iz Uredbe o objavama povezanim s održivosti koji se odnose na čimbenike održivosti⁴⁵. Stoga poduzeća osiguravaju da njihovi postupci dužne pažnje i sanacije omogućuju utvrđivanje, sprečavanje, ublažavanje ili otklanjanje svake stvarne ili potencijalne izloženosti proizvodnji ili prodaji kontroverznog oružja, kako je definirano u Delegiranoj uredbi o dopuni Uredbe o objavama povezanim s održivosti⁴⁶ (vidjeti 3.2.1.2.).

3.2.2.1. Tvrdnja poduzeća povezanih s obranom o usklađenosti s taksonomijom EU-a

- (42) Komisija podsjeća na to da poduzeća uključena u djelatnosti povezane s obranom mogu, kao i svaki drugi sektor, tvrditi da su usklađena s taksonomijom za prihvatljiva horizontalna ulaganja navedena u delegiranim aktima o taksonomiji. To npr. uključuje ulaganja u ekologizaciju njihovih zgrada i infrastrukture ili u čisti promet u obliku kapitalnih i/ili operativnih rashoda iz točke (c) odjeljaka 1.1.2.2 i 1.1.3.2 Priloga I. Delegiranom aktu o objavljivanju informacija. Mogu ustvrditi i usklađenost svih drugih djelatnosti utvrđenih u delegiranim aktima o taksonomiji (npr. djelatnosti u sektoru prometa, području podatkovnih rješenja, prerađivačkoj industriji).
- (43) Slično tome, činjenica da određene djelatnosti obrambene industrije dosad nisu bile uključene u taksonomiju EU-a ne dovodi u pitanje okolišnu učinkovitost obrambene industrije⁴⁷.
- (44) Iako se delegiranim aktima o taksonomiji EU-a u području klime i okoliša utvrđuju posebni kriteriji tehničke provjere koje poduzeća moraju ispuniti ako žele objaviti da su njihove gospodarske djelatnosti usklađene s taksonomijom, drugi dijelovi okvira EU-a za održivo financiranje nude različite načine za procjenu aspekata održivosti gospodarskih djelatnosti i subjekata.
- (45) Skupnim paketom pojednostavnjenja iz veljače 2025.⁴⁸ nastoji se znatno smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća koja izvješćuju o usklađenosti s taksonomijom. Provest će se i sveobuhvatna revizija delegiranog akta o taksonomiji u okviru Komisijine obveze pojednostavnjenja.

3.2.3. MiFID II

- (46) Zahtjevi na temelju MiFID-a II prema kojima investicijska društva moraju uzeti u obzir preferencije klijenata u pogledu održivosti i preferencije u pogledu održivosti pri

⁴⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616(01))

⁴⁶ Obavijest Komisije o tumačenju i provedbi određenih pravnih odredaba Uredbe o taksonomiji EU-a i povezanosti s Uredbom o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga [Ured za publikacije \(europa.eu\)](#)

⁴⁷ Vidjeti točku 12., SL C, C/2023/267, 20.10.2023.

⁴⁸ [2025/0045 \(COD\)](#)

utvrđivanju ciljnih tržišta izravno upućuju na SFDR i Uredbu o taksonomiji EU-a. Zbog toga će se krajnje klijente s preferencijama u pogledu održivosti u skladu s MiFID-om II morati savjetovati o proizvodima koji barem u određenoj mjeri imaju veze s djelatnostima usklađenima s taksonomijom ili s održivim ulaganjima (ili su im izloženi), u skladu s člankom 2. stavkom 17. SFDR-a ili u kojima se uzimaju u obzir PAI-ji.

- (47) Zbog izravnog upućivanja na „održiva ulaganja” kako su definirana u Uredbi o objavama povezanim s održivosti i na „okolišno održiva ulaganja” kako su definirana u taksonomiji, MiFID II podrazumijeva da subjekti pri procjeni ispunjava li proizvod koji distribuiraju preferencije u pogledu održivosti uzimaju u obzir načelo minimalnih zaštitnih mjera iz Uredbe o taksonomiji EU-a i načelo „ne nanosi bitnu štetu” iz Uredbe o objavama povezanim s održivosti. Potonje uključuje izloženost pokazatelju PAI-ja koji se odnosi na kontroverzno oružje kako je utvrđeno u Uredbi o objavama povezanim s održivosti (vidjeti 3.2.1.2.).
- (48) Kad je riječ o PAI-jevima koji se razmatraju u skladu s MiFID-om II, nijednom odredbom ne propisuje se da subjekti smatraju da ulaganja u obrambeni sektor imaju štetne učinke samo zbog ulaganja u taj sektor te da ih stoga ne bi trebalo nuditi nijednom klijentu koji ima preferencije u pogledu održivosti.

3.2.4. Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje

- (49) Direktivom o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, koja je stupila na snagu 25. srpnja 2024., od velikih poduzeća koja imaju sjedište ili ostvaruju znatne prihode u EU-u zahtijeva se da utvrde i uklone štetne učinke svojeg djelovanja na ljudska prava i okoliš unutar EU-a i u svojim globalnim lancima vrijednosti.
- (50) Poduzeća u obrambenom sektoru koja su obuhvaćena područjem primjene podliježu Direktivi o dužnoj pažnji za održivo poslovanje kao i sva druga poduzeća. Moraju provoditi dužnu pažnju za vlastito održivo poslovanje, poslovanje svojih društava kćeri i aktivnosti svojih poslovnih partnera koje su povezane s proizvodnjom proizvoda poduzeća ili pružanjem njegovih usluga (na početku lanca) ili s distribucijom, prijevozom i skladištenjem proizvoda poduzeća (na kraju lanca). U skladu s člankom 3. Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, obveze dužne pažnje na temelju ove Direktive ne odnose se na aktivnosti poslovnih partnera poduzeća na kraju lanca koje su povezane s vojnim proizvodima i proizvodima s dvojnog namjenom ako su njihov izvoz odobrila tijela država članica: „lanac aktivnosti” znači: aktivnosti poslovnih partnera poduzeća na kraju lanca povezane s distribucijom, prijevozom i skladištenjem proizvoda toga poduzeća, ako poslovni partneri obavljaju te aktivnosti za poduzeće ili u ime poduzeća, isključujući distribuciju, prijevoz, skladištenje proizvoda koji podliježu kontrolama izvoza na temelju Uredbe (EU) 2021/821 ili kontrolama izvoza povezanim s oružjem, streljivom ili ratnim materijalom nakon odobrenja izvoza proizvoda⁴⁹.”
- (51) Cilj je Skupnog paketa prijedloga direktiva⁵⁰ iz veljače 2025. smanjiti regulatorno opterećenje poduzeća, među ostalim pojednostavnjenjem obveza poduzeća obuhvaćenih područjem primjene da utvrde stvarne ili potencijalne štetne učinke koji nastaju na razini njihovih neizravnih poslovnih partnera. Međutim, nakon što se utvrdi negativan učinak,

⁴⁹ SL L, 2024/1760, 5.7.2024., članak 3. točka (g) podtočka (ii); <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

⁵⁰ [2025/0045 \(COD\)](#)

poduzeća će morati spriječiti nastanak tog učinka ili ga okončati, prema potrebi nakon izrade plana prevencije ili korektivnih mjera⁵¹.

- (52) Kao prvi provedbeni korak ovog Skupnog paketa izmjena Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje stupila je na snagu 17. travnja, čime je rok za prenošenje i prvi datum početka primjene odgođen za godinu dana: do srpnja 2027. odnosno srpnja 2028.⁵²

3.2.5. Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti

- (53) Direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti uvode se obvezni standardi EU-a za izvješćivanje o održivosti, poznati kao europski standardi izvješćivanja o održivosti (ESRS). Tim se standardima zahtijeva objavljivanje informacija o održivosti i ne ograničavaju ulaganja ni u jednom sektoru. Dvije ključne odredbe iz prvog skupa međusektorskih standarda, koji su trenutačno na snazi, posebno su važne za obrambenu industriju:

- Opći zahtjevi (ESRS 1, stavak 105.): tim se standardom poduzećima omogućuje uskraćivanje otkrivanja klasificiranih ili osjetljivih podataka, čak i ako se smatraju značajnima. Komisija pojašnjava da je vjerojatnije da će obrambena industrija upotrebljavati odredbu kojom se dopušta izostavljanje osjetljivih ili klasificiranih podataka. Na primjer, možda će morati primijeniti tu odredbu u slučaju količina sirovina kojima se opskrbljuju ili određenih financijskih informacija povezanih s održivošću. Ta bi činjenica trebala utjecati na to kako pružatelji usluga osiguranja surađuju s poduzećima u obrambenoj industriji kad je riječ o primjeni te odredbe.
- Potrošači i krajnji korisnici (ESRS S4): tim se standardom pojašnjava da je svako nezakonito korištenje ili zlouporaba proizvoda ili usluga poduzeća od strane potrošača ili krajnjih korisnika izvan područja primjene tog standarda.

- (54) Skupni paket prijedloga za reviziju Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje iz veljače 2025.⁵³, uz istodobno znatno smanjenje broja poduzeća za koja se očekuje da će ispuniti zahtjeve za izvješćivanje u skladu s Direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti, ne utječe na prethodno navedene odredbe.

- (55) Komisija je predložila i odgodu primjene Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti za dvije godine za drugi i treći val poduzeća obuhvaćenih zakonodavstvom. Suzakonodavci su postigli dogovor o ovom prijedlogu, koji je stupio na snagu 17. travnja 2025.⁵⁴ Države članice morat će ga prenijeti do 31. prosinca 2025.

3.2.6. Uredba o referentnim vrijednostima

- (56) Cilj je Uredbe o referentnim vrijednostima osigurati transparentnost, pouzdanost i opravdanost referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju na financijskim tržištima EU-a. Referentna vrijednost referentna je točka koja se upotrebljava za mjerenje uspješnosti

⁵¹ [SWD\(2025\) 80](#) str. 18.

⁵² [Direktiva \(EU\) 2025/794](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2025. o izmjeni direktiva (EU) 2022/2464 i (EU) 2024/1760 u pogledu datuma od kojih države članice moraju primjenjivati određene zahtjeve za korporativno izvješćivanje o održivosti i dubinsku analizu za održivo poslovanje

⁵³ [2025/0045 \(COD\)](#)

⁵⁴ [2025/0044 \(COD\)](#)

ili vrijednosti ulaganja, poduzeća ili tržišta. Uredbom o referentnim vrijednostima utvrđene su „referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju” i „referentne vrijednosti usklađene s Pariškim sporazumom” te su uvedene objave informacija o održivosti za referentne vrijednosti.

- (57) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/1818⁵⁵ dopunjuje se Uredba o referentnim vrijednostima utvrđivanjem posebnih zahtjeva za označene referentne vrijednosti povezane s klimom. Uredbom se nastoji promicati razvoj visokokvalitetnih referentnih vrijednosti povezanih s klimom i utvrđuju se pravila o isključenjima.
- (58) Komisija je u posebnoj uredbi o izmjeni u tom istom skupnom paketu o obrani, C(2025) 3801, pojasnila da se za potrebe primjene isključenja iz članka 12. stavka 1. točke (a) te delegirane uredbe moraju uzeti u obzir samo poduzeća uključena u zabranjeno oružje. Zabranjeno oružje „znači protupješačke mine, kazetno streljivo, biološko i kemijsko oružje čija je upotreba, posjedovanje, razvoj, transfer, proizvodnja i stvaranje zaliha izričito zabranjeno međunarodnim konvencijama o oružju čije su stranke većina država članica, kako je navedeno u Prilogu”.

4. Pragovi prihoda

- (59) Okvirom EU-a za održivo financiranje ne propisuju se nikakva isključenja u pogledu financiranja obrambenih aktivnosti na temelju postotka prometa određenog poduzeća u vojnim/obrambenim aktivnostima ili postotka portfelja fonda koji se ulaže u obrambene/vojne aktivnosti. Komisija podsjeća na to da je okvir EU-a za održivo financiranje neutralan u pogledu obrambenog sektora i izdvaja samo „kontroveržno oružje”, kako je navedeno u Uredbi o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga i objašnjeno u prethodnom tekstu.
- (60) Opća isključenja obrambenog sektora na temelju prometa ne bi bila u skladu s pristupom na pojedinačnoj osnovi kako bi se ublažili rizici povezani s pitanjima održivosti. Također se smatra da ne bi bila u skladu sa strateškim potrebama i prioritetima EU-a jer bi upotreba pragova prihoda za isključivanje obrambenog sektora posebno štetila MSP-ovima, koji zbog zahtjeva za specijalizacijom i ograničenja veličine često ne mogu diversificirati svoje aktivnosti na civilna tržišta⁵⁶.
- (61) Komisija potiče subjekte, uključujući nadzorna tijela i pružatelje okolišnih, socijalnih i upravljačkih oznaka (kao što su nacionalne ekološke oznake), da osmisle svoje politike isključivanja u skladu s pristupom koji se temelji na pojedinačnoj osnovi i popisom kontroverznog oružja kako je prethodno objašnjeno.

5. Procjena doprinosa obrambenog sektora socijalnoj održivosti

- (62) Okvir EU-a za održivo financiranje sudionicima na financijskim tržištima omogućuje objavljivanje informacija o ulaganjima u gospodarske djelatnosti na temelju njihova doprinosa širim društvenim ili okolišnim ciljevima.

⁵⁵ [SL L 406, 3.12.2020., str. 17.](#)

⁵⁶ [Rezultati studije: Pristup financiranju vlasničkim kapitalom za europske MSP-ove u području obrane – Europska komisija \(europa.eu\)](#)

- (63) U odjeljku 3. Strategije za europsku obrambenu industriju Komisija smatra obrambenu industriju neophodnom za otpornost i sigurnost Unije, a time i mir i socijalnu održivost.
- (64) U članku 2. stavku 17. Uredbe o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga definirano je što se podrazumijeva pod djelatnostima koje doprinose okolišnim ili socijalnim ciljevima. Ta definicija ne uključuje zatvoreni popis sektora/gospodarskih djelatnosti. U skladu s odjeljkom 3. ove Obavijesti sudionici na financijskim tržištima mogu na temelju pažljive procjene na pojedinačnoj osnovi zaključiti da gospodarske djelatnosti koje provodi obrambena industrija EU-a radi očuvanja mira i sigurnosti, pod uvjetom da znatno ne štete drugim ciljevima održivosti i da poduzeće koje obavlja djelatnost poštuje prakse dobrog upravljanja, doprinose socijalnim ciljevima. Međutim, kao i za bilo koju drugu vrstu djelatnosti, ne postoji *a priori* pretpostavka da bi obrambena industrija pridonijela socijalnom cilju.
- (65) S obzirom na to, Komisija potiče subjekte da u svojoj procjeni sektora koji pozitivno doprinose socijalnoj održivosti ne postupaju s obranom kao *de facto* sektorom koji ne daje doprinos. Isto bi se načelo trebalo primjenjivati na subjekte koji procjenjuju preferencije u pogledu održivosti i definiraju ciljana tržišta u skladu s MiFID-om.